

ANA NORT
ŽIVOT I SMRT
SOFI STARK

Prevela s engleskog
Jelena Tanasković

■ Laguna ■

Naslov originala

Anna North

THE LIFE AND DEATH OF SOPHIE STARK

Copyright © 2015 by Anna North

Translation copyright © 2024 za srpsko izdanje, LAGUNA

ŽIVOT I SMRT
SOFI STARK

Alison

KADA ME JE SOFI PRVI PUT UGLEDALA, NALAZILA SAM SE na pozornici. Moja cimerka Irina u to vreme je organizovala seriju pripovedačkih sesija u jednom baru u Bušviku i posle nekoliko nedelja slušanja različitih, više ili manje uspešnih izlaganja neznanaca, prikupila sam dovoljno hrabrosti da i sama izađem pred okupljene i podelim sa njima jednu priču. Nisam imala gotovo ničeg zajedničkog sa ostalim prisutnima; nikada nisam sanjala o karijeri glumice ili pisca, niti sam ikada do tada razmišljala o bavljenju nekakvim kreativnim poslom. Svi koji su me poznavali tokom odrastanja u Zapadnoj Virdžiniji bili su ubeđeni da ću se jednog dana udati, izroditi decu i ostatak života provesti u rodnom Bernsvilu. Stvari su, međutim, u jednom trenutku krenule nekim drugim tokom, i te večeri mi se u ambijentu tipičnog njujorškog bara pružila prilika da, bar u narednih desetak minuta, nateram druge da me slušaju i tretiraju kao nekoga ko zaslužuje njihovu pažnju. Tema te nedelje bile su „strašne priče sa kampovanja“. Za tu priliku obukla sam dugu plavu haljinu bez rukava, kupljenu za sedam dolara u prodavnici

polovne odeće – jedini svečaniji odevni predmet koji sam posedovala. Na binu sam izašla posle devojke koja je nekih dvadesetak minuta besedila o tome kako je jednom prilikom videla oposuma. Priča koju sam izabrala bila je uvod u sve ono što se odigralo između Sofi i mene. Evo kako je glasila:

U mojoj srednjoj školi bilo je dobre dece, dece iz pristojnih hrišćanskih porodica, dece koja su se venčavala u osamnaestoj i odmah zatim počinjala da štancuju sopstvenu decu. Moja porodica je, sa druge strane, već pet generacija blaženo tavorila na samom dnu društvene lestvice, što je verovatno i bio jedan od glavnih razloga zbog kojih se nikada nisam uklapala u društvo svojih bogobojažljivih vršnjaka. Umesto toga, najviše vremena provodila sam sa Binom.

Bin je bio nekoliko godina stariji od mene. Prekinuo je školovanje da bi prodavao marihuanu i zarađivao je sasvim dovoljno da iznajmi oronulu kuću na jednoj farmi izvan grada. Bio je dobar ortak – uvek spreman da podeli džoint sa drugima, naročito sa devojkama, a kada bi situacija kod kuće postala neizdržljiva, dozvoljavao mi je da prenoćim na njegovom kauču. Oni koji su ga bolje poznavali znali su da mu ne treba stajati na žulj – njegov otac, nekadašnji marinac, naučio ga je kako da protivniku u tuči jednim potezom slomi vrat – ali Bin je znao i kako da vam ulije neverovatan osećaj samopouzdanja, da učini da pomislite da vam je poznanstvo sa njim donelo članstvo u nekakvom ekskluzivnom klubu, i da vas navede da uradite sve što od vas zatraži samo da biste tu večno ostali.

Za sve vreme našeg poznanstva nisam upoznala devojku koja je ostala ravnodušna na njegovo

nabacivanje – sve dok mu jednog dana za oko nije zapala Stejsi Ešton. Stejsi je bila jedina „dobra devojka“ sa kojom sam se družila. Bila je članica školske francuske sekcije, nikada nije pušila travu i planirala je da jednog dana upiše Emori* – unapred je nabavila duksericu sa imenom univerziteta, razne promotivne brošure i slične gluposti.

Možda je Bina najviše privuklo to što se razlikovala od ostalih devojaka. Verujem da je to što se razlikovala od ostalih devojaka najviše privuklo Bina. Stejsi, međutim, nije bila zainteresovana. Svaki put kada bi joj prišao na nekom okupljanju, ljubazno bi ga pozdravila, a zatim se okrenula i započela razgovor sa drugim mladićem. Bina je to strašno ljutilo. Do tada ga nikada nisam videla ljutog – muvanje devojaka mu je oduvek polazilo za rukom. Kad god bi mu Stejsi okrenula leđa, na licu mu se pojavljivala neobična grimasa, kao da je na ivici da eksplodira.

Posle izvesnog vremena ubedio me je da razgovaram sa Stejsi u njegovo ime – mislio je da bi možda pristala na sastanak učetvoro. Pošto mi se ova neuobičajena, ljutita verzija Bina nimalo nije dopadala, pristala sam da mu pomognem. Bila sam spremna na sve, samo da se stvari vrate u normalu. Činjenica da me je podmitio sa nekoliko grama trave bila je, priznajem, dodatni motiv – ali nimalo važna za ovu priču. Stejsi nije bilo lako ubediti – ponavljala je da je od Bina podilaze žmarci i da sa njim nešto nije u redu. Rekla sam joj da izmišlja, da Bina svi obožavaju. Uostalom, Tomi, dečko s kojim sam povremeno izlazila, i ja ćemo sve vreme biti sa njima. Ubedila sam je tek obećanjem da

* Univerzitet u Atlanti. (Prim. prev.)

ću joj, ako se ne bude dobro provela, kupiti minduše u obliku leptira koje su joj se svidеле kad smo poslednji put bile u tržnom centru. Stejsi je obožavala sve te ženskaste tričarije.

I tako smo se nas četvoro tog petka zaputili ka izletištu na obodu grada, jednom od mesta na koja su mladi uglavnom odlazili kako bi na miru mogli da piju alkohol i rade sve ono što se obično krije od roditelja. Sa dolaskom leta Bernsvilom su počele da se šire priče o serijskom ubici koji je harao po obližnjoj Virdžiniji i Severnoj Karolini. Pričalo se da je žrtve – uglavnom tinejdžerke i mlade žene – ubijao dugim lovačkim nožem. Novinari su mu dodelili nadimak Šarlotsvilski Koljač, ali mi smo ga u šali zvali Bocko, i svaki put kad bismo se našli u šumi ili na nekom drugom jezivom mestu, zadirkivali smo jedni druge da će nas Bocko sve izbosti. Stejsi tokom vožnje nije izgledala baš najsrećnije, pa sam je nekoliko puta prstom bocnula u rebra, u nadi da će je već pomalo izlizana fora s Bockom oraspoložiti. Kada smo konačno stigli na odredište, izvadili smo prokrijumčareno pivo i ispekli kobasice na logorskoj vatri. Opušteni razgovor, smeh i alkohol polako su počeli da otkravljuju Stejsi. Kada je Bin seo pored nje, nije se odmakla. Kada joj je prebacio ruku preko ramena, nije ga sprečila. Veče je bivalo sve hladnije i ona se čak u jednom trenutku blago privila uz njega. Bin mi je samo namignuo. Kada smo Tomi i ja počeli da se ljubimo, Bin se obrati Stejsi: „Mislim da im treba malo privatnosti, hoćeš da se prošetamo?“ Nekoliko sekundi kasnije čula sam kako se udaljavaju u pravcu potoka.

Ne mogu da kažem da sam ikad bila zaljubljena u Tomija, ali jedna stvar se ne može poreći: seks sa njim bio je odličan. Pošto smo oboje živeli u kućama dupke punim dece i roditelja, nismo bili izbirljivi po pitanju lokacije – naskakali smo jedno na drugo na goljoj zemlji izletišta, u prikolicama kamioneta, na fudbalskom terenu i svakom drugom mestu na kome smo mogli da, na nekoliko časaka, budemo sami. U trenutku kada se u blizini začulo šuštanje lišća, navlačili smo odeću na polugola tela, znojavi i srećni. Iz žbunja je izašao samo Bin. Na licu mu je bio izraz koji nikad do tada nisam videla.

„Trebalo bi da krenemo“, reče.

„Zašto?“, upitah. „Šta se dešava? Gde je Stejsi?“

„Rekla je da ide da piški“, odgovori on, „a onda nisam mogao da je nađem. Dozivao sam je i dozivao. Svuda sam je tražio.“

„Ne možemo tek tako da odemo“, rekoh i počeh da dozivam Stejsi.

Bin me je uhvatio za ruku i pogledao u oči. Prvi put sam primetila strah na njegovom licu.

„Mislim da bi trebalo da pozovemo policiju“, reče. „Verovatno se samo izgubila, ali u slučaju da...“

Glas mu je odlutao, ali znala sam šta hoće da kaže. Niko od nas nije želeo da izgovori Koljačev glupi nadimak. Rekla sam Binu da mi da još koji minut, ali čim sam se udaljila od mesta na kome smo proveli večer, počeh da me hvata jeza. Odvezli smo se do policijske stanice, gde smo dali izjave pozorniku Greju, policajcu čiji se svakodnevni posao najvećim delom sastojao od rasturanja srednjoškolskih žurki i hapšenja mog

očuha kada bi utorkom uveče pokušao da se iz *Redovog bara* pijan odveze kući.

Policija je sa psima danima pretraživala teren oko izletišta, ali na kraju nije uspela da pronade Stejsi. Iako takve situacije obično zblizavaju ljude pogođene tragedijom, u našem slučaju dogodilo se suprotno. Tomi i ja posle te večeri više nismo ni pomišljali na seks. Bin je prestao da dolazi na žurke, a zatim se, bez upozorenja i pozdrava, jednostavno odselio iz Bernsvila. Koljač je ubio još jednu žrtvu – ovog puta u Južnoj Karolini. Osećala sam kako radost nestaje iz mog života. Napustila sam školu, ostavila sestre i brata da se sami snalaze i zaposlila se kao konobarica u jednom italijanskom restoranu u Šarlotsvilu.

Šest meseci kasnije u vestima sam čula da je pronađen Stejsin leš. Voda ga je izbacila na obalu jezera Monkouv, nepun kilometar od izletišta. Policija je ubistvo pripisala Šarlotsvilskom Koljaču, jer se Stejsi uklapala u profil njegovih žrtava. Istražitelji su, doduše, primetili neobičnu novinu u ubičinom repertoaru – Stejsin vrat bio je slomljen.

Prošlo je još godinu dana i u međuvremenu sam napunila dvadesetu. Dani su prolazili, a u mom životu se nije dešavalo ništa posebno. A onda je jednog dana – znam da je bio petak, jer je restoran bio pun studenata koji su bespoštedno naručivali bokale našeg odvratnog vina – u moj život ponovo ušetao Bin. Stajao je u ulazu sa zgodnom, riđokosom ženom. Bila je mlada, negovana i dobro obučena. Na nogama je imala skupe cipele. Izgledala je kao neko ko je još u ranoj fazi veze, kada ste potpuno sigurni da vas partner voli i potpuno ste slepi za njegove mane. Hostesa ih

je smestila za jedan od mojih stolova i ja sam odmah krenula da ih pitam šta će da piju. Nije mi padalo na pamet da se skrivam. Želela sam da vidim šta će Bin da naruči, da čujem glas njegove devojke. Ali tu se nije radilo samo o radoznalosti – idući ka njihovom stolu imala sam utisak da stavljam tačku na nešto važno.

Bin je podigao pogled i nekoliko sekundi smo se gledali pravo u oči. Uopšte nije delovao uplašeno. Lice mu je bilo bezizražajno. Na trenutak pomislih da će se možda praviti da me ne poznaje, ali on se iznenada široko osmehnu: „Alison! Otkad se nismo videli!“

„Odavno“, promrsih. Nisam znala šta još da kažem. Moj plan nije bio baš razrađen. Htela sam samo da priđem stolu, pogledam Bina i potvrdim svoju teoriju.

„Alison je bila moja najbolja drugarica u Bernsvilu. Alison, ovo je moja verenica Sara Bet.“

Dok mi je Sara Bet pružala desnu ruku, primetila sam da joj na levoj svetluca dijamant. Bin je uspeo u životu. Nosio je košulju i džemper. Videlo se da su dani dilovanja daleko iza njega.

„Otkud ti ovde?“, upitah.

„Upravo smo kupili kuću u Sanflauer Kortu“, reče. „Radim u *Alton Keniju*.“

Alton Keni je bila najveća agencija za trgovinu nekretninama u Šarlotsvilu. Bacila sam pogled na Saru Bet, pa ponovo na Bina, i pomislila: bogat tast, dobar posao, kuća, žena, život. Nisam osetila gađenje. Osećala sam se kao neko ko je skliznuo u paralelni univerzum, u neki nepoznati svet u kome je bilo još manje pravde nego u onom u kom sam odrasla. Imala sam utisak da se krećem kroz vodu. Pitala sam ih šta žele da popiju, nabrojala specijalitete kuće i na kraju se

čak setila da se ljubazno osmehnem. Bin mi je uzvratio osmeh. Minut kasnije sam se vratila sa pićima – belo vino za nju, crno za njega – zapisala narudžbinu, posle kraćeg vremena ih ponovo uslužila i zatim otišla u kuhinju. Kada su se vrata prostorije konačno zatvorila, napravila sam nekoliko koraka i stala ispred zida.

Bin me je zatekao kako odsutno zurim u pločice. Dodirnuo je moj lakat – u gestu nije bilo agresije, samo me je blago dotakao – i zamolio me da nakratko izađemo napolje. Pitala sam se da li sam sledeća, da li ću završiti sa slomljenim vratom kao Stejsi, i jedino me je smirivala pomisao da se verovatno ne bi usudio da nešto pokuša dok mu verenica sedi tek nekoliko koraka dalje, pijucka vino i misli da je u vezi sa normalnom osobom. Odjednom sam poželela da čujem šta ima da kaže. Dozvolila sam mu da me izvede na parking.

„Znaš li zašto se nisam iznenadio kad sam te video?“, upita on.

„Zašto?“

Leđima sam se naslonila na pomoćna vrata kako bih, u slučaju nužde, lako šmugnula nazad, u bezbednu zonu kuhinje.

„Zato što sam te sve vreme držao na oku. Znao sam kad si se preselila, znao sam gde radiš, i došao sam ovde da te vidim.“

„Zašto?“, upitah ponovo.

„Zato što sam hteo da znaš da uvek mogu da te pronađem.“

A onda me je zaobišao, gurnuo vrata i vratio se unutra.

To se dogodilo pre tri godine. Dala sam otkaz na poslu, promenila ime i preselila se u Njujork. Ali

još uvek se pažljivo osvrćem kada ulazim u stan ili izlazim iz njega. Još doživljam napade panike kad god vidim čoveka slične visine i građe. Nikada nikome nisam ispričala ovu priču. Sve vreme se nadam da ću je nekako zaboraviti, ali do sada mi to još nije pošlo za rukom.

Kada sam završila, prostorijom se prolomio aplauz. Jedna plavuša sa savršenim zubima prišla je da mi čestita. Čovek koji se predstavio kao vlasnik nekog časopisa dao mi je vizitkardu kućne izrade i rekao da mu pošaljem svoju priču. U to vreme sam spavala sa tipom po imenu Barber, koji je imao svoj bend i, kako su mnogi u to vreme tvrdili, „velike šanse da postane slavan“. Barber me je zagrlio, poljubio u glavu i uzbuđeno rekao: „Čoveče, to je baš bilo moćno!“

Sofi je čekala da ostanem sama – prišla je kada su Barber i Irina otišli po piće. Bila je sićušna. Na sebi je imala mušku košulju i farmerke sa nogavicama podvrnutim iznad žgobjavih članaka. Kosa joj je bila zalizana unazad, a njenim bledim, izduženim licem dominirale su krupne oči. Izgledala je kao šesnaestogodišnjakinja.

„Ovo nije bila istinita priča“, bilo je prvo što mi je rekla. „Jesam li u pravu?“

„Izvini, šta?“, brecnuh se. Ali, da, bila je u pravu.

Bin je bio moj najbolji drug u srednjoj školi. Taj nadi-mak* je dobio još u trećem razredu, kada je zbog zrna pasulja koje mu se zaglavilo u nosu završio u Hitnoj pomoći. Otac ga je posle toga tako istukao da je narednih nedelju dana proveo stojeći u zadnjem delu učionice umesto da sedi u klupi. Bio je visok preko sto devedeset centimetara i mršav kao čačkalica. Neprestana opterećenost porodičnim

* Engl.: *bean* – pasulj. (Prim. prev.)

problemima i generalna zabrinutost zbog stanja u svetu u kome smo odrastali često su pretvarale njegov ionako brzi govor u besmisleno brbljanje, a ponekad se dešavalo i da se usred noći pojavi na pragu naše kuće toliko iznerviran i uznemiren – zombijima, rasizmom, zastrašujućom bezgraničnošću svemira – da sam morala da se izderem na njega ne bih li ga smirila.

Istina je da sam ponekad, kada smo se Bin i ja vozikali naokolo u njegovom zlatnom bjuiku, sa jednim brisačem večito zaglavljanim u uspravnom položaju, imala utisak da smo jedini ljudi na ovom svetu – naročito kada bi se primirio i počeo da govori sporije. Bilo mi je dovoljno da slušam njegov glas i posmatram tamu kako nas obavija poput ćebeta, nudeći nam osećaj topline i sigurnosti. Na kraju tih vožnji je, naravno, uvek morao da me odveze kući, gde je moj očuh redovno vrištao u snu, ili pokušavao da rastera košmare opijajući se za kuhinjskim stolom; i gde se moja četrnaestogodišnja sestra glasno kresala sa svojim dvadesetdvogodišnjim momkom, koji se mojoj mami sviđao zato što je ponekad donosio viršle i pomorandže iz supermarketa u kome je radio; i gde sam jedanaestogodišnju sestru obično zaticala u svom krevetu, jer se plašila nečeg čemu nije znala ime, nečeg što je živelo u brdima iza naše kuće i noću dolazilo da legne na nju, nevidljivo i užasno teško, pokušavajući da joj istisne vazduh iz pluća.

Bina sam prilično često viđala ljutog. Obično je bio besan na oca, čija se predstava o vaspitanju muškog deteta svodila na to da ga uhvati „u kragnu“ i naziva slabićem i gubitnikom ako ne bi uspeo da se iz nje izvuče. Bio je gnevan i na našu glupu školu i jedva čekao kraj četvorogodišnjeg mučenja. Nervirali su ga i mnogi naši vršnjaci, a posebno praznoglavne grdosije koje su se bavile sportom, išle u lov na jelene sa

svojim očevima i ispisivale reč „PEDER“ na njegovom ormariću. Ljutio se i na devojke koje su izlazile sa tim momcima, a njega nisu ni primećivale. Binovi napadi besa me nisu plašili – pre bih rekla da su me rastuživali. Podsećao me je na psa koji juri vlastiti rep sve dok se potpuno ne iznuri; bio je poput deteta koje se zaceni od plakanja svaki put kada otkrije da svet nije pravedan.

Tomu nije postojao. Ni Stejsi. Nije bilo ni Bocka. U šumi smo te noći bili samo Bin i ja. Tamo smo odlazili svaki put kada bi Binova uznemirenost prešla uobičajene granice, jer su ga tišina šume i mirisi davno ugašenih logorskih vatri opuštali i vraćali u ravnotežu. Tom prilikom mu nikako nije polazilo za rukom da se pribere – prethodno se posvađao sa ocem oko izbacivanja đubreta. Otac ga je snažno odgurnuo i počeo glasno da se smeje kada se Bin zateturao i pao. Nervozno je koraćao ukrug sve dok ga nisam nagovorila da sedne i počela da ga trljam rukom po leđima kao dete sa teškom prehladom. Tu tehniku sam otkrila brinući se o sestrama, obično u proleće i jesen, kada su me, zapušениh noseva i pluća punih šljajma, molile za čaj sa limunom i *Viksove* bombone protiv kašlja, a često i da noću sedim uz njih i pevam im dok ne zaspu. Ali razlika između te dve situacije bila je u tome što se moje sestre nikada nisu naglo okrenule i grubo me poljubile u usta. Nikada me nisu čvrsto držale za ruke kada sam pokušala da se izvučem, niti mi gurnule jezik u grlo kada sam pokušala da vrisnem. Sestre me nikada nisu oborile na zemlju i raskopčale mi pantalone.

Dok me je Bin silovao, držala sam oči čvrsto zatvorene i pokušavala da se pretvaram da je u pitanju neko drugi – neko koga nikada ne bih poželežala; neko kome nikada ne bih dala pristanak; neko zao i grozan, koga bih mogla da prezirem do kraja života. Kada je svršio, otvorila sam oči i pogledala ga. Bio

je zadihan, a licem mu se širio izraz užasne krivice. Zagrlila sam ga i dugo ga tako držala, jer mi je bilo važno da mu dam do znanja da me nije izgubio, da ćemo i dalje biti prijatelji.

Bin i ja se posle toga nismo izbegavali. Između nas se iznenada uspostavila nekakva neobična energija. Preglasno smo se smejali šalama onog drugog, žustro se svađali zbog gluposti, prepadali jedno drugo snažnim zagrljajima s leđa. Naše ponašanje navelo je ljude iz okruženja na zaključak da između nas postoji nešto više od prijateljstva. A onda su njihova neosnovana nagađanja postala i te kako osnovana.

U početku sam mislila da ću na taj način izbrisati ono što se dogodilo. Mislila sam da će se moj sadašnji pristanak nekako prelitati na incident iz prošlosti i time ga učiniti ništavnim. Kada sam shvatila da se to ipak neće desiti, seks je postao nasilan. Zaletala sam se u njega celim telom, grizla ga po grudima, zarivala mu nokte u leđa dok ne bi prokrvario. I on je postao agresivan – bacao me je na krevet, težinom tela me sprečavao da se pomeram, hvatao me za kosu i grubo mi povlačio glavu unazad. Sve to me je podsećalo na naš „prvi put“ i s vremena na vreme bih se uplašila, ali nikad dovoljno da ga zaustavim. Činilo mi se da je ono što radimo nekako fer – i da ćemo na taj način u jednom trenutku poravnati račune. Ponekad smo posle seksa ležali jedno pored drugog znojavi i iznemogli, kao bokseri.

Kako se približavala matura, počela sam da se pribojavam da ću nekako povrediti Bina – da ću mu odgristi usnu ili iskopati oči noktima. U meni se probudilo nešto zastrašujuće, s čime nisam znala kako da se izborim. Kupila sam autobusku kartu za Njujork novcem koji sam celog meseca krala iz očuhovog novčanika i rekla svojoj četrnaestogodišnjoj sestri kuda idem i da je od sada ona glavna. A onda sam još jednom otišla kod Bina.

Ne znam zašto sam mu rekla kuda putujem. Znam samo da sam želela da pobegnem od njega – te noći sam više puta osetila gotovo neizdrživu želju da samo ustanem iz kreveta i odem. Ali taj poslednji seks bio je nekako manje agresivan, gotovo nežan. Uspela sam čak i da doživim orgazam. On me je potom dugo držao u zagrljaju i ja sam osetila... ne mir, ali neku vrstu smirenosti. Sledećeg dana sam zauvek napustila grad.

Moji prvi dani u Njujorku bili su kao loš san. Uselila sam se u jedan podrumski stan, u kome nije bilo normalnih podova, samo zemlja pod nogama, što je moje cimere iz nekog razloga beskrajno zabavljalo. Živela sam sa studentom Njujorškog univerziteta koga su roditelji još svakodnevno zvali telefonom iako su, navodno, prestali da ga izdržavaju; sa izvesnom Ledi, povremenom restauratorkom umetnina; i sa četrdesetogodišnjim tipom po imenu Čarls, koji je svakih nekoliko dana imao drugi posao i, sasvim sam sigurna, dilo-
vao drogu – ali očigledno ne naročito uspešno, jer je jedva sastavljao kraj s krajem. Čarls je usvojio mačku sa slomljenom vilicom, a pošto nije mogao da priušti da je odvede kod veterinara, hranio ju je pasiranom hranom pomešanom sa vodom, koja joj je redovno curila iz usta tokom, ali i neko vreme posle hranjenja. Ako bi vam se popela u krilo, postojale su velike šanse da će vam na odeći ostati sitne kapljice pljuvačke pomešane sa usitnjenom mačjom hranom. Niko koga sam poznavala u rodnom gradu nije tako živio, čak ni Mastersonovi, čija je majka bolovala od šizofrenije i terala ih da u školi svakodnevno nose maske kako je ne bi „zarazili hemikalijama“. Radila sam u jednom malom restoranu sve dok menadžer nije počeo da mi krade napojnice, pa u jednom baru sve dok jedna mušterija nije počela da me prati do kuće, a zatim u jednoj bakalnici, gde sam morala da ostanem

jer mi je ponestalo ideja. Vlasnik radnje nikad nije propuštao priliku da mi se međunožjem očeeše o zadnjicu kada smo se mimoilazili između rafova i neprestano je vikao na mene što ne prodajem namirnice kojima je istekao rok trajanja. Imala sam osećaj da sam došla na mesto gde ljudi ne znaju da budu ljudi, a pošto sam odlučila da ostanem, verovatno ni ja to nisam znala.

Posle nekoliko nedelja počela sam da iščekujem Binov poziv. Nisam mu dala broj telefona, ali moja sestra ga je imala – mogao je da je pita. U početku sam samo želela da me pozove i razgovara sa mnom kao da se ništa nije desilo, kao da me zove stari prijatelj kako bi me podsetio odakle sam potekla i da sam nekada imala pravi parket i psa umesto falične mačke i života koji je, iako ne naročito dobar i srećan, ipak imao nekog smisla. Kada se ni posle mesec dana nije javio, počela sam da priželjkujem da me pozove i kaže kako mu nedostajem. Želela sam da kaže da je budala što me je pustio da odem, da želi ponovo da me vidi i da misli da možemo da izgladimo stvari. Puna dva meseca sam se osećala užasno što tako razmišljam, ali istovremeno sam zamišljala sebe kako mu odgovaram da i on meni nedostaje, i *da*, i *da*, i *da*...

Kako je, pak, vreme odmicalo, shvatila sam da poziv ne bi bio dovoljan i počela da očekujem izvinjenje. Tada sam već radila kao konobarica u jednom sasvim pristojnom lokalu u Vilijamsburgu i zarađivala dovoljno novca da se preselim kod Irine. Moj novi dom nije bio ništa uredniji od prethodnog i ponovo je bio pun ljudi i mačaka, ali je bar imao prave podove. Osećala sam da polako preuzimam kontrolu nad vlastitim životom. Počela sam da hvatam sebe kako stojim na stanici podzemne železnice, ili koračam niz Aveniju Atlantik, ili nosim parče rođendanske torte mušteriji, zaklanjajući rukom plamen svećice, i odjednom želim, više

nego što sam ikad išta želela, da mi Bin kaže da mu je žao. Nisu mi bila potrebna objašnjenja, nisam želela da mi kaže da me voli, ni da mu nedostajem, niti da priželjkuje da je sve bilo drugačije – želela sam samo da izgovori te tri reči i više mi se nikad ne obrati.

Od mog odlaska iz Bernsvila do izlaska pred publiku u baru prošlo je skoro dve godine. Očekivani telefonski poziv nikada nije stigao. Potreba da čujem Binov glas s vremenom je jenjala, ali ne i osećaj da treba da mi vrati nešto što mi je davno oduzeo, i da se neću smiriti dok to i ne učini.

Možda je upravo to bio razlog zbog koga sam odlučila da te večeri, umesto neke druge, ispričam baš priču o Binu – taj duboko ukorenjeni utisak da mi, za razliku od mame, tate, sestara i očuha, još nešto drži nad glavom. Nisam želela da objašnjavam šta se zaista desilo, smatrala sam da je to samo moja stvar, a verovatno sam mislila i da mogu da obmanem prisutne – klinci iz Bruklina su obično bili spremni da poveruju u svaku priču o Zapadnoj Virdžiniji. Nisam očekivala da će se preda mnom pojaviti neka nepoznata osoba i obratiti mi se kao da nešto zna o mom životu.

„Kada ljudi lažu o svojoj prošlosti“, reče, „obično se isprse i stanu uspravno – u neku vrstu odbrambenog stava – kao da očekuju da će neko dovesti u pitanje ono što govore.“

„A ja sam to radila?“

Klimnula je glavom. „Ali neki delovi su očigledno bili istiniti“, dodade, „jer ti se telo nekoliko puta potpuno opustilo, kao da bi i u pola noći mogla da ih ispričaš.“

Zasmetalo mi je što me je tako lako pročitala. Barberu, Irini i drugima koje sam u međuvremenu upoznala ispričala sam gomilu sitnih laži o svom životu. Porodicu i rodni grad sam, prema potrebi, nekad prikazivala u boljem, nekad u lošijem svetlu. Niko nikada nije posumnjao u moje reči, a ja

sam bila zadovoljna što mogu da prekrojim svoju prošlost i navedem druge da je prihvate. Ponekad sam se, doduše, nadala da će me neko uhvatiti u laži, kako bih mogla da osetim da me zaista poznaje. Ali prva osoba koja je to učinila bila je ova devojka koju uopšte nisam poznavala.

„Šta si ti“, upitah, „nekakav psiholog?“

„Snimam filmove o ljudima“, reče, „i volela bih da budeš u jednom od njih.“

Pomislih da me zeza. Mladi umetnici koje sam poznavala priređivali su pozorišne predstave u barovima sumnjive reputacije i pravili veb-sajtove sa, uvrh glave, nekoliko fotografija, crteža ili ilustracija – niko nije snimao filmove. Ovo je ili šala, rezonovala sam, ili imam posla sa još jednom od onih luckastih osoba čiji se veliki i važni planovi na kraju uvek izjalove. Osim toga, Barber se baš u tom trenutku vratio sa pivom i u širokom zamahu prebacio ruku preko mojih ramena.

„Važi“, rekoh. „Biću u tvom filmu, kako god.“

„Odlično“, reče. „Svratiću sledeće nedelje.“

NISAM ZNALA KAKO SE ZOVE, nisam joj rekla gde živim i mislila sam da je više nikada neću videti. Ali ona se sledećeg ponedeljka pojavila pred mojim vratima.

„Ja sam Sofi“, reče jednostavno i sede na moj krevet ne pitajući za dozvolu.

Šutnula je cipele s nogu. Nije imala čarape. Njena bosa stopala bila su duga, mršava i elegantna. Lepo je mirisala, kao senovite doline Zapadne Virdžinije, obrasle gustom paprati i prijatno sveže čak i u najtoplijim letnjim mesecima.

„Sa snimanjem počinjemo za tri nedelje“, reče. „Treba da prikupim još malo novca, ali već znam gde ću ga nabaviti.“

„U redu“, rekoh. Sada sam već počela malo ozbiljnije da je shvatam. Moji prijatelji sa predstavama i veb-sajtovima nikada nisu govorili o „prikupljanju novca“.

„Ti ćeš igrati glavnu ulogu, pa ćeš morati da budeš prisutna svakog dana.“

„Čekaj malo“, prekidoh je. Barber mi je preko vikenda saopštio da želi otvorenu vezu, jer je planirao da smuva basistkinju svog benda, dugonogu plavušu po imenu Viktorija.

„Samo da znaš da ovo uopšte nema veze sa seksom“, zvučao je kao zatelebani tinejdžer. „Ona je skroz neverovatna umetnica.“

Nije me bilo preterano briga za otvorenu vezu – iskreno govoreći, nisam ni bila svesna da smo u bilo kakvoj vezi – ali bila sam ljubomorna što ga je toliko impresionirala. Pet minuta slave, koje mi je doneo nastup u baru, proletelo je brže nego što sam očekivala i sada sam ponovo bila ona stara, nezanimljiva Alison.

„Ja nisam glumica“, rekoh Sofi. „Ne mogu da igram glavnu ulogu u tvom filmu.“

Odmahnula je rukom kroz vazduh kao da tera muvu.

„To uopšte nije važno“, reče. „Želim da to budeš ti.“

Zurila je u mene. Podsetila me je na momke koji su mi se dopadali u srednjoj školi – sve one zgodne, samozaljubljene tipove, koji su mi u školskim hodnicima privlačili pogled svojim smešnim šepurenjem, montiranim mrkim pogledom, mekim usnama. Obično su svirali u bendovima i pisali loše pesme, koje su na nešto ličile samo kada bi ih oni izvodili, a njihove devojke su ponosno govorile o tome kako su neshvaćeni, kako je trebalo da se rode na nekom drugom mestu, u neko drugo vreme. Uvek su imali devojke; to nisu bili momci kojima bi se svideo neko poput mene.

„O čemu je film?“, upitah.

„Snimićemo ga po tvojoj priči“, reče Sofi.

Osećala sam se polaskano, ali u moje misli već u sledećem trenutku poče da se uvlači crv sumnje – od kada to ozbiljni režiseri snimaju filmove po desetominutnoj laži nekoga koga su tek upoznali? Uostalom, gledano s praktične strane, to je značilo da ona još nema scenario. Možda je sve ovo bila šala, način da mi se naruga tako što će me navesti da pomislim da sam važna.

„To nema nikakvog smisla“, rekoh. „Ko još tako snima filmove?“

Sofi samo sleže ramenima. „Ja ih tako snimam“, reče. „Filmovi mi pomažu da upoznam ljude.“

Nisam uspela da zadržim smeh; zvučala je *tako* nadobudno. „I, kako ti ide?“, upitah.

„Za sada prilično dobro.“

„Tebi ili ljudima u filmu?“, upitah.

„Svima“, odgovori ona ozbiljno.

Posle tog razgovora počela je da svraća svakog dana kako bismo radile na scenariju. Nalazile smo se isključivo u mojoj sobi, nikad kod nje – ne znam ni gde je živela te godine. Na krevetu smo uvek sedele jedna pored druge, ali ja sam potajno priželjkivala da Sofi sedne još bliže. U početku nisam bila sigurna da li se uopšte radi o seksualnoj privlačnosti – znala sam samo da pri svakom susretu osećam neobjašnjivu potrebu da dodirnem njenu glatku kosu, njene sitne kosti. Njeno telo emitovalo je neverovatnu količinu toplote, nalik poljskom mišu ili nekoj drugoj životinji koja se bori za opstanak u divljini. Želela sam da saznam kako izgleda ispod sve te muške odeće – zamišljala sam nešto što nije ni muškarac ni žena, nešto što još nikad nisam videla.

Treće noći zajedničkog rada zamolila me je da joj ispričam istinu o onome što mi se dogodilo u Bernsvilu. Soba mi

se odjednom učinila suviše skučenom i zato joj predložih da izađemo u kraću šetnju. Iako je bilo iza ponoći, iz asfalta i zidova izbijala je letnja vrelina. Vilijamsburg je u to vreme još bio jedan od ružnijih delova grada – dok sam govorila, mršave ulične mačke su izvirivale iz kontejnera i lenjo se protezale po simsovima okolnih zgrada. Udaljenost od rodnog Bernsvila u tom trenutku mi se činila beskonačnom.

Kad sam završila priču, nastavile smo da hodamo u tišini. U grudima sam osećala prazninu. Pri povratku kući, osetila sam da me Sofi posmatra. Nisam se usuđivala da joj uzvratim pogled. Razmišljala sam da pozovem Barbera – noćna isповest me je iscrpla, usamljenost mi je stezala srce i želela sam nekoga u svom krevetu. Kad smo zastale pred vratima, Sofi me uhvati za podlakticu. Lice joj je bilo u nekakvom čudnom grču – kao da smrtnom ozbiljnošću pokušava da prikrije emocije. Delovalo je pomalo bolno. Podsećala je na viteza iz starih filmova, na nekog mitskog junaka.

„Želim da znaš nešto“, reče.

„Šta?“ Šanse da će mi njene reči, kakve god one bile, pomoći da se osetim manje izgubljeno ravne su nuli, pomislih.

„Ja ti to nikad ne bih uradila“, reče. „Nikad ti ne bih uradila nešto što ne želiš.“

U prvom trenu htjedoh da se nasmejem. Zašto je uopšte mislila da bi dobila priliku? Nije mogla da zna da li me privlače devojke – ni ja to nisam znala! A čak i da je bilo tako, šta bi neko njene veličine mogao da mi uradi? Bila sam desetak centimetara viša i dvadesetak kilograma teža od nje. Ali kada me je iznenada zgrabila za zglob desne ruke i fiksirala svojim krupnim očima, pomislih da možda ipak ima načina da me povredi. Zakoraćih prema njoj.

Bilo je potpuno nevažno što nikad pre toga nisam bila sa ženom. Sofino telo nije bilo ni nalik mom – imala je oštre

kukove, dečačku zadnjicu i grudi koje bi jedva ispunile supenu kašiku. U krevetu se ponašala kao muškarac – ne kao nezreli momci sa kojima sam dotad spavala, već kao muškarci koje ću sresti kasnije, koji su umeli da čitaju žensko telo i bez pitanja znali da želim da preuzmu kontrolu. Uvek je znala koliko daleko može da ide, kada da me umiri poljupcem u čelo i koliko da smanji pritisak na moje zglobove kako se ne bih previše uplašila. Povremeno bi me iznenadio poneki detalj – u snu je izgledala neverovatno krhko, a kada bi posle tuširanja stavila dezodorans, mirisale smo identično. Znala sam da bi se moja majka rasplakala kad bi saznala, i da bi verovatno za sve krivila oca koji nas je napustio. Ali što sam više vremena provodila sa Sofi, sve sam manje marila za mišljenje drugih ljudi. Ona je tog leta bila vreli vetar na kome sam protutnjala kroz grad.

U toj ranoj fazi veze, naš film mi je u isti mah delovao i stvarno i nestvarno. Bio je glavna tema većine naših razgovora, a ja sam se svojski trudila da pomognem oko pisanja scenarija. Sofi je podnosila zahteve za pozajmice i stipendije – bila je profesionalna, organizovana i odlično upućena u proces finansiranja takvih poduhvata. Saznala sam da je starija od mene i da ima dvadeset tri godine, da je već snimila kratki film pod nazivom *Danijel*, da se godinu dana usavršavala u nekoj fensi filmskoj školi, kao i da je poznavala desetine ljudi zaposlenih u filmskoj i TV industriji. Svaki put kad bih zatražila da mi prikaže svoj kratki film odgovarala je da će to uskoro učiniti, ali sve se uvek završavalo na obećanjima. Znala sam samo da se radi o nekoj vrsti dokumentarca o mladiću sa kojim je studirala – što je u meni, naravno, probudilo radoznalost i izvesnu dozu ljubomore – i da je, po Sofinom mišljenju, imao mnogo tehničkih nedostataka.

„Ovaj će biti bolji“, rekla je Sofi. „Sada znam kako se snima film.“

Sviđala mi se ta strana njene ličnosti, koja je govorila o komplikovanim stvarima kao da su sasvim jednostavne i od neznanaca smelo zahtevala hiljade dolara kao da zna da je neće odbiti. Ipak moram da priznam da dugo nisam verovala da će taj film ikad ugledati svetlost dana. O njemu sam najčešće razmišljala kao o nečem samo našem, projektu na kome ćemo zauvek raditi i zbog koga ćemo večno ostati zajedno, a sve ostale stvari, za koje danas znam da čine jedno filmsko ostvarenje, delovale su mi toliko strano i udaljeno da sam mislila da do njih nikada nećemo ni stići.

A onda je stigao novembar i Sofi je dobila kredit. Iznos nije pokrivaio sve troškove produkcije, ali mogli smo da počnemo. Sofi se istog časa bacila u potragu za odgovarajućim lokacijama za snimanje, a prilikom izbora filmske ekipe prednost su imali oni sa kojima je već saradivala. Tada je već počeo da me obuzima strah. Kao inspiraciju za svoju priču, a samim tim i radnju filma, iskoristila sam nešto užasno i odjednom sam počela da brinem da ću zbog toga nekako biti kažnjena. Cela moja porodica veruje u duhove, a moja baka je govorila da se u njih ne pretvaraju samo loši ljudi već i loša dela. Plašila sam se da će se zbog moje pogrešne odluke Binovo loše delo pretvoriti u nešto još monstruoznije.

Sofi je pokušala da me umiri, rekavši da svet ne funkcioniše tako, a čak i da funkcioniše, bio bi još veći zločin *ne snimiti* film, jer bismo na taj način uskratile postojanje nečemu važnom. U to vreme bila je puna samopouzdanja. Više je verovala u ono što govori nego što sam ja ikada verovala u bilo šta. Na kraju sam ipak uspela da je ubedim da promeni ime mog lika – oduvek mi se dopadalo ime Merijen, jer je zvučalo jednostavno, a opet nekako otmeno. Ubedila sam

sebe da film ne govori o meni, već da je samo zasnovan na mojoj priči, i to mi je pomoglo da se donekle opustim.

Pošto sam tada još radila u baru, Sofi je bila primorana da sama obavi kasting. Zbog toga sam tipa koga je odabrala za ulogu Bina upoznala tek tokom poslednjih priprema za prvu klapu filma. Nije se pojavio na čitačkoj probi – Sofina asistentkinja Suzan, čija uštogljenost mi je od početka išla na živce, čitala je njegovu ulogu glasom školske učiteljice. Ali kada je došao prvi dan snimanja, bio je na vreme na setu, u lokalnom kulturnom centru koji je trebalo da predstavlja moju srednju školu. Na sebi je imao majicu boje mokraćce, koja je u nekom prethodnom životu verovatno bila bela.

„Ovo je Piter“, reče Sofi.

Pružila sam mu ruku, ali on je samo klimnuo glavom. Iako nimalo nije ličio na stvarnog Bina, imao je upravo izgled pomalo zastrašujućeg, samouverenog momka, koga sam izmislila za potrebe priče. Nije bio visok, ali ruke su mu bile žilave, a šake velike i snažne. Zahvaljujući sitnim očima i oštrim crtama lica, posedovao je onu vrstu ružnoće koja je mnogim devojkama seksi. Položaj njegovog tela odavao je osobu koja druge drži na odstojanju.

U sceni koju smo snimali tog dana trebalo je da me nagovori da razgovaram sa Stejsi. U jednom delu centra nalazio se dugačak hodnik sa nizom bezličnih, maslinastih ormarića, sličnih onim u mojoj školi; sa vrata smo skinuli oznake raznih penzionerskih udruženja, a Sofi je rekla Piteru da se nasloni na jedan ormarić kao da me čeka. Nimalo mi se nije svidelo kada je ispružila ruku da spusti njegovo levo rame. Bilo je očigledno da se ni njemu to ne dopada; izmakao se i uputio joj pogled razdraženog psa. Ali Sofi nije odustajala. Smireno mu je rekla: „U ovoj sceni nisi ljut. Treba da izgledaš opušteno.“

„Ovako izgledam kad sam opušten“, pobuni se on.

„Okej, ali Bin ne izgleda tako kad je opušten. Moraćeš da spustiš rame.“

Nekoliko sekundi je samo tvrdoglavo zurio u nju, a kad je odbila da ustukne, oborio je rame – ali sasvim sporo, kao da joj čini uslugu. Kameraman je bio spreman. Sofi je prvo niz hodnik poslala grupu srednjoškolaca – nekoliko tinejdžera iz kraja oberučke je prihvatilo priliku da zaradi deset dolara za dan statiranja – iza kojih sam išla ja, sa obaveznim rancem na ramenu. Mnogi kažu da posedujem „prirodni talenat za glumu“ – kao da u mom radu nema nikakve veštine, ili da sam tek tako odnekud iznikla, kao nekakav nagrađivani paradajz – ali to uopšte nije tako. Budući da nisam prošla nikakvu formalnu obuku, od samog početka sam znala da neću smeti da dozvolim da me bilo šta iznenadi, i zato uvek radim na sebi i pažljivo se pripremam za svaku scenu. Sve ono što klinci uče na časovima glume, ja sam morala da naučim sama. U to vreme sam se, naravno, posebno trudila, jer nisam želela da se Sofi pokaje što me je izabrala, ali i zato što sam želela da pokažemo svetu koliko vredimo i koliko toga još možemo da postignemo. Tog dana, dok smo snimali scenu u hodniku, neprestano sam razmišljala o tome kakva sam bila u srednjoj školi – svoje-glava i nestrpljiva, ali i potajno željna tuđeg odobravanja, u većitoj potrazi za znacima da je nekome stalo do mene, da neko priželjkuje moje prisustvo, i to ne samo da bih mu pripremila večeru, ili okrpila lutku, ili ga ubeđivala da nije upropastio sopstveni život. Razmišljala sam o tome kako je izgledalo ići hodnikom i ugledati stvarnog Bina, pre nego što me je povredio, kako je izgledalo uživati u društvu nekoga pred kim sam mogla da budem ono što sam, ali i kako bi izgledalo ugledati izmišljenog Bina – opasnog, kul momka,

koga bi devojka poput mene želela da impresionira. Trudila sam se da sve te emocije i reakcije dočaram izrazom lica, pokretima tela i hodom. Prolazak tim kratkim hodnikom, i ispred kamera koje su prvi put bile uperene samo u mene, trajao je čitavu večnost. Kada sam stigla do Pitera, osetila sam neverovatno olakšanje.

Ali njegovo lice izgledalo je čudno, kao da se izgubio ili zburnio, a umesto da izgovori svoj tekst, on zareža: „U šta bleneš?“

„Dobro je“, začu se Sofin glas. „Ali tvoja rečenica glasi: 'Merijen, dođi na trenutak.'“

Šta je tu bilo dobro?, poželeh da upitam.

Piter se samo zaljulja na petama, gurnu palčeve u prednje džepove pantalona i reče: „Znam. Samo se zezam sa Ali.“

Mrzela sam taj nadimak, ali nešto mi je govorilo da samo pokušava da me isprovocira i da ne treba to da mu dozvolim. Primetila sam, međutim, da tu ima još nečega. Piter je delovao nervozno. Izvukao je ruku iz džepa da počese nos. Zapitala sam se da li je na nečemu. Ponovo sam mu prišla i on je ovog puta ispravno izgovorio tekst. „Šta ima?“, izgovorih sledeću rečenicu dijaloga, na šta on jednostavno odgovori: „Ništa posebno.“ Ponovo sam pogledala u Sofi, jer se njegov odgovor ponovo nije nalazio u scenariju. Trebalo je da kaže: „Koliko dobro poznaješ Stejsi Ešton?“

„U redu“, reče Sofi. „Baci još jednom pogled na scenario, pa ćemo nastaviti.“

Mršavi klinac koga je angažovala kao asistenta produkcije dodade Piteru primerak scenarija, ali ovaj onda učini nešto neobično: nekoliko minuta je ovlaš prelistavao tekst od prve do poslednje stranice, uopšte se ne zaustavljajući na našoj sceni.

„Okej“, reče. „Spreman sam.“

Ponovo smo počeli, ali ovog puta, umesto da pomene Stejsi, on reče: „Moramo da razgovaramo o nečemu.“

U Sofinom glasu sada su se već mogle čuti naznake frustracije.

„Samo se drži scenarija“, reče. „Ne moraš da improvizuješ.“

Ali meni je bilo jasno da Piter ne improvizuje. Taj izgubljeni, bespomoćni izraz bio mi je dobro poznat – videla sam ga na licu Arnija Felpsa kada mu je uprava škole odobrila da upiše sedmi razred samo zato što njegovo odraslo telo više nije moglo da se uglati u stolice nižih razreda. Piter je bio nepismen.

Mislim da je proključio da znam, jer je već u sledećem trenutku bacio scenario na pod i promrmljao: „Svejedno, ovo je ionako sranje“, a zatim se okrenuo i otišao.

Sofi je zbunjeno stajala nasred hodnika.

„Šta se upravo desilo?“, upita.

„Ne ume da čita“, odgovorih.

„Ne razumem“, reče ona. „Malopre je čitao scenario.“

„Nije“, rekoh. „Samo se pretvarao. Gde si ga uopšte našla?“

„Radio je u pekari u komšiluku“, reče. „Svidelo mi se kako izgleda. Zašto bi se neko pretvarao da ume da čita?“

„Sramota ga je“, odgovorih. „Ne želi da drugi saznaju.“

„Zašto?“, reče Sofi. „Koga briga ume li da čita ili ne?“

Iako mi se ponekad činilo da me Sofi savršeno kapira, polako mi je postajalo jasno da je bilo stvari koje uopšte nije razumela. Tog dana nisam imala strpljenja da joj objašnjavam kako je običnim ljudima stalo do toga šta drugi misle o njima, i kako se oni kojima baš i nije išlo u školi često osećaju nervozno u društvu dobrih đaka, kao da sve vreme očekuju da će neko od njih tražiti da dokažu da su dovoljno pametni.

„Misli da ćeš pomisliti da je glup“, bilo je sve što sam rekla.

Kada bi osetila nalet frustracije, Sofi je imala običaj da provuče prste kroz kosu i oštrim pokretom je skloni s lica. U tim trenucima izgledala je kao jastreb u poniranju.